

- платежі за забруднення довкілля (викиди забруднюючих речовин в атмосферу і у водні басейни);
- платежі за розміщення відходів;
- податки на викиди речовин, що призводять до глобальних змін (речовини, руйнівні озоновий шар, парникові гази);
- податок на шумову дію [4, с. 290].

Вітчизняна екологічна політика перебуває сьогодні на початковому етапі свого становлення, а отже – потребує наукового пошуку шляхів її удосконалення та розвитку. Екологічне оподаткування в Україні переважно виконує перерозподільну функцію, однак її рівень є відносно низьким для безпосереднього впливу на поведінку природокористувачів. Варто також відзначити низьке фіскальне значення екологічних податків, які не мають ознак цільового використання, про що свідчить віднесення їх бюджетною класифікацією до податкових надходжень замість цільових фондів. Усе вищеперелічене ще раз обґрунтовує необхідність розвитку вітчизняної системи екологічного оподаткування на основі використання провідного зарубіжного досвіду та врахування специфіки економічної дійсності України.

Література:

1. Рибачок Н. П. Сучасні теоретичні та законодавчі основи екологічного оподаткування в Україні / Н. П. Рибачок // Фінансове право. – 2013. – № 4. – С. 15-18.
2. Якуша Я. Екологічне оподаткування як складова екологічної політики держави [Електронний ресурс] / Я. Якуша // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. – 2013. – Вип. 35(1). – С. 181-187.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (поточна редакція від 01.02.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page2>
4. Назаркевич І. Місцеве оподаткування та механізми його удосконалення / І. Назаркевич // Регіональна економіка. – 2008. – №2. – С. 290–291.

Надія Сенетела

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Бондаренко Є.П.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ЗА ПРИНЦИПОМ «ЄДИНОГО ВІКНА»

Окреме місце серед процедур полегшення умов торгівлі відводиться проблематиці спрощення митних формальностей. Дієвим засобом вирішення цієї проблеми та суттєвого скорочення часу при перетині кордонів та проведенні зовнішньоекономічних операцій є запровадження концепції «єдиного вікна». У тому чи іншому вигляді концепцію «єдиного вікна» було вже впроваджено у національні практики багатьох країн світу – Японії, Сінгапура, США, Сенегалу, країн Європейської співдружності. На основі існуючого досвіду цих країн та міжнародних стандартів обміну торгівельною інформацією Центр ООН зі спрощення процедур торгівлі та електронних ділових операцій та Європейська економічна комісія ООН розробили понад 30 рекомендацій, що спрямовані на спрощення митних формальностей, серед яких ключове місце займає Рекомендація № 33 «Концепція «єдиного вікна»».

Концепція «єдиного вікна» є передовим інструментом щодо досягнення цілей зі спрощення процедур контролю при очищенні експорту та імпорту. Основною метою принципу «єдиного вікна» став безконтактний метод оформлення митної декларації у митному відношенні з використанням автоматизованих процесів, що сприяє уникненню суб'єктивізму, формалізму та «мотивування матеріального характеру» посадового складу місць митного оформлення.

В свою чергу, аналізуючи норми МК України на предмет наявності законодавчого закріплення принципу «єдиного вікна», можемо зазначити, що така правова категорія зазначена

тільки у ч. 4 ст. 319 МК України. Так, «контроль за переміщенням через митний кордон України окремих видів товарів, що проводиться іншими державними органами, здійснюється за принципом «єдиного вікна» відповідно до міжнародної практики та рекомендацій міжнародних організацій із застосуванням єдиної з органами доходів і зборів інформаційно-телекомунікаційної системи» [1]. Тобто, ч. 4 ст. 319 МК України адаптована під взаємодію органів митного контролю з державними органами, що здійснюють контроль під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, що, в принципі, повністю відповідає світовим нормам та стандартам, які висуваються до формування та послідуєчого наповнення додатковими функціями практики «Єдиного вікна».

Однак слід зазначити, що у розділі VIII МК України, який регламентує порядок здійснення митного оформлення, не зазначена роль принципу «єдиного вікна» в питаннях декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення з використанням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документу, що може подаватися до місця митного оформлення як електронний документ або навпаки, на паперовому носії, що буде мати однакову юридичну силу з електронним документом.

Також, на жаль, законодавчого визначення терміну принцип «єдиного вікна» не наведено й у ч. 1 ст. 4 МК України, яка відповідає за тлумачення понятійного апарату МК України як кодифікованого зводу законів України з питань державної митної справи. Даний прорахунок законодавця свідчить не на користь реформаторських процесів, що розпочались після підписання «Угоди про асоціацію Україна - ЄС».

На сьогодні декларування товарів з їх подальшим митним оформленням за принципом «єдиного вікна» із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа здійснюється шляхом:

— електронного декларування та електронного митного оформлення за допомогою автоматизованих систем платників податків, що здійснюють ЗЕД та модулів АСМО ПІК «Інспектор 2006» Єдиної автоматизованої інформаційної системи (далі – ЄАІС) ДФС, з використанням можливостей мережі Інтернет. За допомогою електронного декларування та електронного митного оформлення в місцях розташування відповідних підрозділів митниць ДФС приймаються та оформлюються електронні митні декларації без надання митних декларацій на паперовому носії.

— використання в місцях митного оформлення (в місцях розташування відповідних підрозділів митниць ДФС) програмно-технічних модулів «Інформаційний термінал» (далі – ПТМ «Інфотермінал»), які призначені для самостійного введення платниками податків, що здійснюють ЗЕД в автоматизовану систему митного оформлення електронних копій митних декларацій. За допомогою ПТМ «Інфотермінал» митницями ДФС приймаються електронні митні декларації без надання митних декларацій на паперовому носії [2].

Однак, виходячи з практики митного оформлення, використання платниками податків, що здійснюються ЗЕД технічних можливостей ПТМ «Інфотерміналів» митниць ДФС, м'яко кажучи, не прижилось. Платники податків, що здійснюють зовнішньоекономічні операції, в переважній більшості, використовують можливість електронного обміну за допомогою своїх автоматизованих систем та модулю АСМО ПІК «Інспектор - 2006» ЄАІС ДФС з використанням мережі Інтернет.

Отже, сьогоднішня ситуація щодо принципу «єдиного вікна» в місцях митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митній території та митному кордоні України потребує негайного реагування. Людській фактор, як відомо, відіграє при митному оформленні негативну роль. Законодавчі норми України з питань державної митної справи, що стосуються питань митного оформлення за принципом «єдиного вікна», не є досконалими. Також значним недоліком є затягнута та заплутана реорганізація митниць ДФС, яка більше нагадує не їх реструктуризацію, а навпаки – оптимізацію, яка помножена на безкрайній ротаційний процес, що поволі спричиняє розгубленість та деморалізацію особового складу.

Література:

Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.

Щодо облаштування підрозділів митного оформлення інформаційними терміналами: лист Державної митної служби України від 06.01.2012 р. № 18/12-04-121-ЕП // Митна газета – 2012. - №3.-С. 14.

Марія Сиворіг

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к. е. н., доцент Ткачик Ф.П.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В Українському суспільстві важливе місце займає Євроінтеграційна ідея, яка за останні роки набула широкої підтримки. Політичне та соціально-економічне життя України потребує глобальних змін у розвитку її економіки та фінансової системи.

Податкова система в Україні подібна за своїм складом та структурою до податкових систем розвинутих європейських країн. Нормативно-правова база в сфері оподаткування розроблена з урахуванням норм Європейського податкового законодавства, але їх виконання потребує сумлінності та відповідальності від суб'єктів податкових відносин.

Тому, на відміну від країн Європейського Союзу, податкова система України не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави, не сприяє зростанню економічної активності суб'єктів господарювання, а виконує переважно фіскальну функцію. Вона ігнорує пріоритети довготривалого розвитку, орієнтири до національних завдань у міжнародному поділі праці, формуванні інформаційної економіки України [1]. З метою покращення соціально-економічного розвитку України потрібно максимально адаптувати національне податкове законодавство до стандартів Європейського Союзу.

Розробці теоретичних основ та пропозицій щодо удосконалення податкової системи присвячено багато робіт видатних вітчизняних науковців, а саме: В.Л. Андрущенко, С.А. Буковинського, О.Д. Василика, Ю.Б. Іванова, А.І. Крисоватого, О.І. Пилипченка, М.І. Савлука, В.В. Шокуна, С.І. Юрія та інших. Дослідженням євроінтеграційних процесів податкової системи займалися Г.В. Дмитренко, О.О. Ковальова, В.В. Попова, В.М. Федосов та інші.

Ефективна податкова система визначається рівнем податкових надходжень до Зведеного державного бюджету України. Структура податків змінюється під впливом економічних, соціальних та політичних чинників. Шляхом проведення певної податкової політики держава вирішує конкретні завдання: заохочення внутрішнього споживача, або навпаки, його обмеження, стимулювання інновацій, інвестицій, створення нових робочих місць, розвиток економічної та соціальної інфраструктури в цілому в державі чи в регіонах тощо.

В Україні в цілому відчувається суттєвий дефіцит фінансових ресурсів. Одним із можливих напрямків покращення ситуації може стати поліпшення інвестиційного клімату в країні. Головною умовою надходження інвестицій є політична та економічна стабільність, надійний захист прав акціонера та інвестора і, як результат, – прогнозованість прибутків від господарської діяльності.

Недоліком при нарахуванні та сплаті податків є необґрунтоване розширення податкових пільг. В ЄС пільги надаються у вигляді інвестиційного податкового кредиту на певний період часу, але лише прибутковим підприємствам, що мають постійні стабільні доходи. Пільга не є важливим показником стимулювання, отже, відмовившись від пільг, можна впроваджувати знижені ставки податку. Наприклад – встановити амортизаційну пільгу платникам податку на прибуток або надавати інвестиційні податкові кредити.